

ציון צפירי, העולם הזה

אתה חושב שאתה שונה משאר המרצים?
 לא באופן מיוחד.
אז למה בחרו להרביץ דווקא לך?
 בגלל המגע שלי עם עמירב. אבל יש לזה גם היסטוריה. לפני שישה חודשים נפגשתי עם שימי עזון פרס, והאיגוד של המורים הוציא אותי מתוכם. זה היה איגוד שהייתי נשיא שלו במשך שלוש שנים, וגם לפני הפגישה שלי עם פרס לא מצאו חן בעיניהם דברים שאמרתי בעניינים פוליטיים. אבל אחרי הפגישה הם הוציאו אותי מהאיגוד.
אבל כל זמן שדובר ברצועות, אנשים יכלו איכשהו לבלוע אותן. ברגע שהתחלתי לפעול ול"היפגש עם ישראלים, עם ישראלים מן המימסד הציוני, הם הרגישו לא טוב עם זה והיו מאוכזבים. למה הלכת לפגוש את פרס?
 הוא הזמין אותי לפגישה. חשבת שיש לו מה לומר.

לא הכרת קודם אותו ואת הידיעות שלך?

לא. ציפיתי שהוא לא רצה רק לשוחח סתם, חשבת שיש לו באמת מה להגיד.

והוא אמר משהו?

שום דבר מעניין באופן מיוחד.

אתה מצטער שנפגשת איתו?
 אני מרגיש שאנחנו, הפלסטינים, צריכים ל"ש" מור על אוזניים פקוחות. איך עושים את זה — זה עניין שניתן לפירושים שונים. אבל לדעתי, חשוב לראות אם יש לפרס מה לומר, חשוב לשמוע אותו וחשוב לשמוע אם למישהו אחר בישראל יש מה לומר. צורת השמיעה יכולה להיות שונה, אבל באופן בסיסי אלוהים נתן לנו שתי אוזניים ופה אחד, ואת אומרת שהכוונה היא שנשמע פי שניים ממה שנדבר.

איך התחיל כל הסיפור עם עמירב?
 דויד איש-שלום בא אליי ואמר לי שיש לו חברים בליכוד שמעוניינים במגע עם אש"ף. הוא אמר שאלו אנשים שהתעניינו במיפגשים בין ישראלים לפלסטינים שנערכו בכורפסט ובנוקי רשט.

הוא הזכיר שמות?
 לא, לא באותו שלב. הוא אמר שלאותם אנשים יש מחשבה מהפכנית בנוגע לשלום ולפלסטינים, ושאל אם אהיה מוכן לשמוע את הידיעות האלה. שאלתי מה הידיעות, והוא דיבר באופן כללי על הכרה בעם הפלסטיני, הכרה בזכות הגדרה עצמית והכרה באש"ף.

הייתי בשוק כששמעתי את כל זה, ואמרתי שאחשוב על פגישה ושכאופן עקרוני זה נראה לי.

התייעצת עם מישהו?

אחרי שחשבת על העניין ודיברתי עם סלאח זוחייקה, חבר שלי שהוא עיתונאי, החלטנו לפחות ללכת ולשמוע אם יש באמת משהו חדש. ואז נערכה פגישה שאותה אירגן איש-שלום.

איפה נערכה הפגישה?
 בביתו של עמירב. זה היה לקראת סוף חודש יולי. דויד איש-שלום לקח אותנו לשם במכונית שלו. אמרנו שבאנו לשמוע אותו, ועמירב דיבר במשך שתיים או שלוש כשנחנו, זוחייקה ואני, כמעט ולא הפרענו לו, חוץ מכמה שאלות הבהרה. הוא הסביר קודם כל שמדובר ברעיונות שלו, אבל אמר שיש לו חברים בליכוד שאיתם ייסד מעין קבוצה, ושכאופן כללי כל חברי הקבוצה תומכים באותם הרעיונות.

הוא הזכיר שמות?

רק יותר מאוחר דיבר על (ח"כ דן) מרדור, על (ח"כ אהוד) אולמרט, על (הד"ר בנימין זאב) בגין ועל צחי הנגבי, הבן של גאולה כהן. את שאר השמות אני לא זוכר.

האמנת לו?

זה לא ענייני להאמין. אני באתי לשמוע מה יש לו לומר.

אם את שואלת, אני לא מאמין לאף אחד, אבל זה לא העניין שלי להאמין או לא.

הוא הסביר שאלה רעיונות שלו, ואמר שאנשי הקבוצה אולי יתמכו בהם, אבל שהם מחכים ל"גובה מן הצד הערבי ומחכים לשמוע שהרעיונות יכולים להיות אופציה, ושיש אולי דברים שבהם יוכל גם (יצחק) שמיר לתמוך.

על מה הוא דיבר?

הוא אמר שהוא מאמין שהפלסטינים הם עם, וכעם יש להם אותן הזכויות על הארץ כמו לעם היהודי, ושפירושו של דבר שיש להם זכות להג"ד רעה עצמית, להקים מדינה ולבחור את הנציגים שלהם. הוא אמר שאם הפלסטינים אומרים "אש"ף הוא הנציג שלהם, הרי שמדינת-ישראל ואש"ף צריכים לדבר. אבל הוא הסביר לנו שאם ייתן לרעיונות האלה פומבי, הוא יהרוס את עצמו מבחינה פוליטית. הוא ביקש שאנחנו נגנש את הסיכנה.

מי זה אתם?

הוא אמר שצריכה להיות הסכמה שתזוין את הרחוב היהודי מהמקום שבו הוא נמצא עכשיו, של דחייה טוטאלית, עד לקבלת הרעיונות האלה. הוא אמר שצריכה להיות הסכמה בסיסית.

אני מתעניין בפוליטיקה ויש לי מה לומר, אבל אני לא רוצה להיות בקו הראשון.

למה, מושב שאתה סוחר?
 לא. זה משהו שאני אדם שאוהב לחשוב ולחיות חיים שקטים. אני לא יכול להיות אדם כזה שרק מדבר כל הזמן. אם אתה מעורב בפוליטיקה, אתה צריך להיות כ"אדם שעסוק בדיוברים יותר מאשר בחשיבה, והתוצאה היא שאתה מדבר ואתה לא חושב.

אני מעדיף לדבר על אידיאולוגיה ולכתוב. אני לא רוצה להיות כמו הפוליטיקאים שמדברים לפני שהם חושבים, יש להם תשובה מוכנה לכל דבר, גם אם לא חשבו עליו קודם.
 אתן לך דוגמה: לפני כמה ימים טיפלן אליי עיתונאי של עיתון מכונית וביקש ממני תגובה על הוועידה הערבית. אמרתי לבחור שאפילו לא

„הלכתי לפגוש את פרס, כי חשבתי שיש לו מה לומר. אבל הוא לא אמר שום דבר מעניין במיוחד“

חשבת על הנושא ולא אוכל לתת תשובה ללא מחשבה. הוא נתן לי יום לחשוב. אבל פוליטיקאים בדרך-כלל מגיבים אחרת.

בריעבר, אתה מצטער על דברים שאמרת או שעשית?

אני לא אוהב דברים שעשיתי ושהובילו אותי למקום שבו אני נמצא עכשיו.

משהו ספציפי?
 יותר מזה מעורבות בפוליטיקה. הייתי מעדיף להישאר בצד, כחושב ואולי כנותן עצות, מאשר להיות פעיל מעשית.

ואיך זה קרה שנעשית פעיל?
 אני לא יודע. אתה נדחף עליידי הנסיבות. אתה נדחף לקבל אחריות שלא היית לוקח אילו הייתה לך בחירה חופשית.

בגדה מתייחסים אליך במנהיג?
 אני מסופק. מסתכלים עליי כעל מורה, כעל פרופסור, כעל חושב וכותב. אין לי התכונות שעור שות מנהיג.

מהן התכונות האלה?
 להוציא הרבה כסף על מסיבות, להזמין אנשים. מסתכלים עליי כעל אדם החושב וכותב.

מאז תקרית המכות היית שוב ב"אוניברסיטה?"

דברים רבים. השיא היה תקיפתו בידי אר"ב עקרים ופוליטיקאים, שהתנמלו עליו כשיצא מהרצאה שנתן באוניברסיטת ביר"ז, שם הוא משמש מרצה מן המניין.
 ידו עדיין חבושה ותלויה ברצועת-בד על צווארו. בפינה השמאלית של מיצחו יש שריטות שעליהן יש עדיין דם קרוש. ועם זאת, הוא אינו מתלונן.

סרי היה אחד משלושה פלסטינים שנפגשו עם איש-חרות. היה גם פייצל אל-ח'ורי, סיני, מנהל המרכז למחקרים פלסטיניים. חוסייני נעצר מייד עם סיום ועידת-ז'נובה ונגזרו עליו שישה חודשי מעצר מינהלי. הוא ממתין בימים אלה להחלטתו של שופט בית-הדין המחוזי בירושלים, שעליו ל"אשר את המעצר, כדי לתת לו תוקף חוקי. בנפגשים היה גם סלאח זוחייקה, ע"ת תונאי פלסטיני. עליו נגזר מעצר-ע"ת, והוא חוייב להתייצב מדי יום במיטרה ולה"ר אות נוכחות.

משה עמירב, לעומתם, לא נעצר בידי המשטרה וגם לא הוכה פיסיית. אבל כמה מחבריו בחרות, בהם ראש-הממשלה, ערכו לו סקילה מילולית.

סרי נוסיעה הוא בן למישפחה מאוד מכובדת ומאוד ידועה בגדה המערבית. אביו היה אנוור נוסיעה, ירושלמי שלמד בבירות ובקיימברג'. עורך-דין בהשכלתו, שימש במשך תקופה מסויימת כשופט-ל"ל, לום, אחר-כך היה עורך-דין פרטי. לימים נבחר לפרלמנט הירדני ושימש במשך תקופה מסויימת בתפקידים שונים בממשלה הירדנית, והיה גם שר-הביטחון.

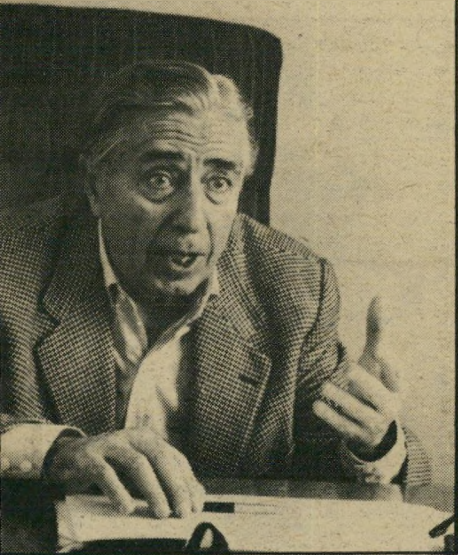
לפני מותו היה אנוור נוסיעה יו"ר ה"דירקטוריון של חברת-החשמל המזרחית-ירושלמית.

סרי נוסיעה, פילוסוף בהשכלתו, מרבה להשמיע את דעותיו ברחוב הפלסטיני ו"עושה זאת בדרך-כלל במאמרים המתפרסמים בעיתונות של ירושלים המזרחית. אחרי שהתפרסם כי לקח חלק בפגישות עם איש-חרות, ובעיקר אחרי שהותקף ו"קיבל מכות, הפך סרי נוסיעה לאיש מבו"קש, בעיקר עליידי התיקנות המקומיות והעולמיות, וגם אישים שונים חיצו אחריו וביקשו להיפגש איתו.

נוסיעה נשוי ללוסי, צעירה בריטית, ו"הוא אב לשלושה בנים, בני 10, 7 ו-5 שנים.

אתה אדם מאוד מבוקש בימים ה"אחרונים.

עובדת היותך אדם מוכה עושה אותך למבוקש.

אנוור נוסיעה ז"ל

אחרי שחרותי, התקרבותי מאוד לאבא שלי.

בעצם, הוא אמר שני דברים: קודם כל שהוא, עמירב, מקבל אותנו כעם ומקבל את כל זכויותינו כעם, והדבר השני שממשלת-ישראל ואש"ף צרי"כים להחליט על הצעד הראשון.

הוא אמר שאם תהיה תשובה חיובית מהצד הפלסטיני, או אולי יוכל לגבש תמיכה בחרות.

כתבתם בשיחה את הדברים ש"הוא דיבר עליהם?

לא, אבל לא הסכמנו לשום שיחה שלא יהיו נוכחים בה לפחות שניים מאיתנו.

„אלוהים נתן לנו שתי אוזניים ופה אחד, והכוונה היא שנשמע פי שניים יותר מכפי שנדבר“

מדוע?
 כי רציתי להבטיח שכל מה שנאמר ישמע עוד מישהו מלבדי, וגם להיפך.

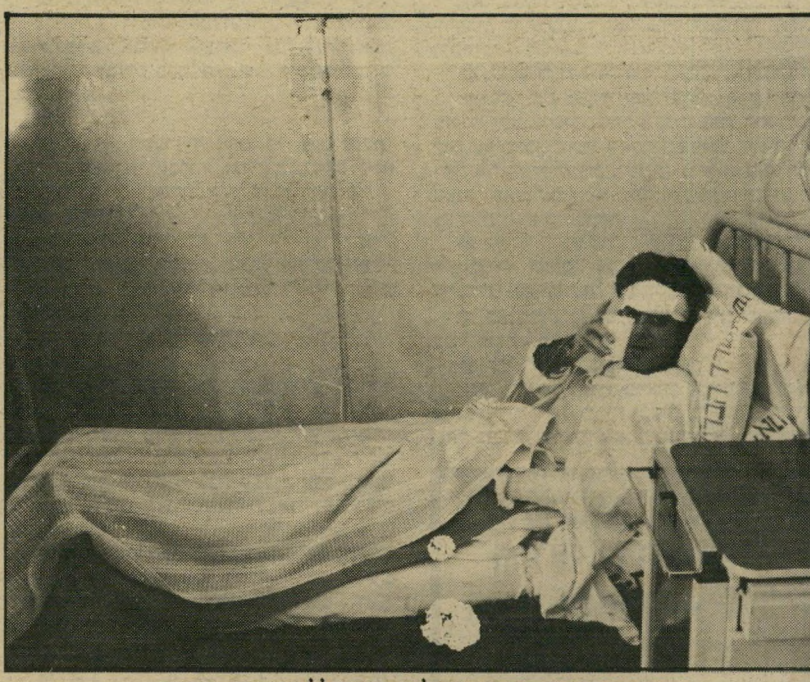
כמה פגישות היו?
 שש או שבע בסך-הכל.

ובסוף הפגישה הוא שאל מה דעתנו. אמרנו שזה נשמע מעניין ושנאמנו תומכים בעניין. אבל כדי לקבל ידעה יותר רחבה הצענו שיעלה את הדברים על הכתב.

אחרי שבועיים הוא כתב שני ניירות-עבודה. באחד כתב את העקרונות שעליהם דיבר, ובשני כתב על המינהל העצמי כשלב ראשון.

מאותו הרגע התחלנו בתהליך של פגישות, שבהן ניסינו באופן בסיסי להגדיר קודם כל את תוכניתו ושנית להבין את תומך בו ועד כמה אני ש"הליכוד באמת מעורבים בעניין.

התברר שהוא אינו פועל לבר. אני לא אבדוק את העובדה הזאת בבית-מישפט, אבל התקבלה רשם ששמיר בעצמו מעורב בעניין, בדרך זו או אחרת.

סרי נוסיעה בבית-החולים ברמאללה אחרי המכות, שמעורב בפוליטיקה צריך להיזהר.

רק פעם אחת, לפני כמה ימים, לביקור קצר. **תחזור לשם?**

כן, אבל אני עדיין מחכה עד שהעניינים יירג"עו.

הסטודנטים לא רוצים אותך?
 יש ביניהם כמה שהיו מעדיפים שלא אלך.

ומה עם המרצים?
 הם אומרים שאני צריך לחזור.

באו לבקר אותך?
 הרבה קולגות באו.

הם חברים שלך?
 באופן בסיסי כן.

אבל אני מקווה שזה יעבור. אני מתכוון להתמודד עם העניין ולחזור ולהיות אדם פרטי.

אבל אינך אלמוני עוד.
 אני חושב שאוכל לחזור להיות פרטי.

אבל גם לפני המכות שקיבלת לא היית אדם פרטי.

נכון, אבל עכשיו זה כבר יוצא מהקונטקסט, זה יותר מדי. נעשיתי חלק ממשו שאני לא רוצה להיות חלק ממנו.

ממה?
 מאירועים פוליטיים ויחס-ציובור פוליטיים.

אבל אתה איש פוליטי.